

การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (2535-2536)

นางสาว จิตสุดา รูปงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-920-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1699565X

**A CONTENT ANALYSIS ABOUT NUTRITION OF
THAI DAILY NEWSPAPERS (1992-1993)**

Miss Jitsuda Roopngam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-920-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย
(2535-2536)

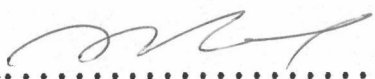
โดย นางสาวจิตสุดา รูปงาม
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประมยะ สตะเวทิน

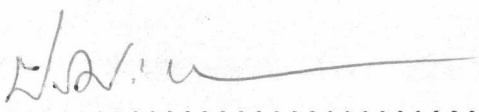

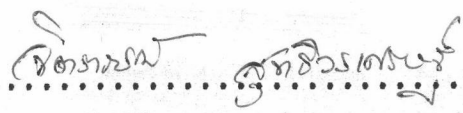
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันธุ์ เขยจรรยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประมยะ สตะเวทิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จิตสุดา รุ่งงาม : การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (2535-2536) (A CONTENT ANALYSIS ABOUT NUTRITION OF THAI DAILY NEWSPAPERS (1992-1993) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ประมะ สตะเวทิน, 108 หน้า. ISBN 974-583-920-5

การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประเภทของเนื้อหา ปริมาณความถี่และปริมาณเนื้อหาที่ในการเสนอเนื้อหา รูปแบบของเนื้อหา บทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันไทยในการเสนอเนื้อหา และเปรียบเทียบปริมาณการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาชนนิยม

ประชากร คือ หนังสือพิมพ์รายวันไทยที่ออกจำหน่ายระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536 กลุ่มตัวอย่าง คือ หนังสือพิมพ์รายวันไทย 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ซึ่งเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาชนนิยม หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพ จำนวน 208 ฉบับ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ เสนอเนื้อหาประเภทการส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคเพื่อโภชนาการและการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารและโภชนาการมากที่สุด (2) หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ มีปริมาณความถี่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการโดยเฉลี่ยไม่ถึงฉบับละ 1 ชิ้น และมีปริมาณเนื้อหาไม่ถึงร้อยละ 1 ของเนื้อหาในการเสนอเนื้อหาทั้งฉบับ (3) หนังสือพิมพ์รายวันไทย 4 ชื่อฉบับเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการในรูปแบบของคอลัมน์ประจำมากที่สุด และมีบทบาทเป็นแหล่งแจ้งข่าวและให้ความรู้มากที่สุด (4) หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาชนนิยมเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการทั้งในปริมาณความถี่และปริมาณเนื้อหามากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต จิตสุดา รุ่งงาม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 550865 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: CONTENT ANALYSIS / NUTRITION / THAI DAILY NEWSPAPER

JITSUDA ROOPNGAM : A CONTENT ANALYSIS ABOUT NUTRITION OF THAI DAILY
NEWSPAPERS (1992-1993) THESIS ADVISOR : ASSO. PROF PARAMA
SATAWEDIN, Ph.D. 108 pp. ISBN 974-583-920-5

The objectives of this study were to analyze categories of nutrition information, frequencies and space, forms and roles of daily newspapers in presenting nutrition information including the comparison of frequencies and space of nutrition information between quality newspaper and popular newspaper.

The population was Thai daily newspapers published during October 1, 1992 and September 30, 1993. The samples were four Thai daily newspaper : Thairat and Dailynews representing popular newspapers : Siamrat and Matichon representing quality newspapers. The sample size was 208 newspapers.

The results were (1) Food habit promotion for good nutrition and consumer protection for good nutrition were most frequently presented in daily newspapers. (2) Four daily newspapers presented nutrition information, measured by frequencies, with the average of less than 1 piece per one newspaper and less than 1% of the whole space of one newspaper each day. (3) Four daily newspapers presented nutrition information in the form of regular column most and performed the role in informing and educating most. (4) Popular newspapers had larger amount of nutrition information, both in frequencies and space, than quality newspapers.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิติ..... จิตสุดา รุ่งงาม.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่าง.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงไปได้ดีอย่างราบรื่น ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร. ประมยะ สตะเวทิน ที่สละเวลามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ รศ. พัทธนี เขยจรรยา ที่รับเชิญเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ รศ. จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ ที่รับเชิญเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์อีกท่าน นอกจากนี้ขอขอบคุณอาจารย์ในคณะนิเทศศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้ทางด้านวิชาการนิเทศศาสตร์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

กราบขอบพระคุณคุณพ่อที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อ คุณแม่ และพี่สาว ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณเบญจภรณ์ โชติปัญญา และคุณสุกัญญา ทองขึ้น ผู้ร่วมวิเคราะห์ในการทดสอบความเชื่อมั่นของตารางเก็บข้อมูล เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณนุสรา จริยโสภาคย์ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้

และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จิตสุดา รูปงาม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีนาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ปัญหาในการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์.....	12
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	15
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ตอนที่ 1 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	17
สื่อมวลชนกับการพัฒนา.....	17
อิทธิพลของสื่อมวลชน.....	24
ทฤษฎีการกำหนดเรื่องพิจารณา.....	27
แนวความคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์.....	31
ประเภทของหนังสือพิมพ์.....	33
คุณสมบัติของหนังสือพิมพ์.....	35
บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์.....	36
ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41

บทที่

3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	48
	ประชากร.....	48
	กลุ่มตัวอย่าง.....	48
	ระยะเวลาที่ทำการศึกษา.....	49
	วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	51
	การกำหนดหน่วยที่ใช้ในการศึกษา.....	53
	การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4	ผลการวิจัย.....	57
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	86
	สรุปผลการวิจัย.....	87
	อภิปรายผล.....	90
	ข้อเสนอแนะ.....	95
	บรรณานุกรม.....	98
	ภาคผนวก.....	103
	ภาคผนวกที่ 1 ตารางบันทึกประเภทของเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการ..	104
	ภาคผนวกที่ 2 ตารางบันทึกปริมาณความถี่และเนื้อหาของเนื้อหา	
	เกี่ยวกับโภชนาการ.....	105
	ภาคผนวกที่ 3 ตารางบันทึกรูปแบบของเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการ...	106
	ภาคผนวกที่ 4 ตารางบันทึกบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในการ	
	เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการ.....	107
	ประวัติผู้เขียน.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงปริมาณความถี่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (2535-2536).....	60
2	แสดงปริมาณเนื้อหาที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (2535-2536).....	64
3	แสดงการเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการกับปริมาณเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ (2535-2536)....	71
4	แสดงรูปแบบในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (2535-2536).....	76
5	แสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันไทยในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการ (2535-2536).....	80
6	แสดงการเปรียบเทียบปริมาณความถี่และปริมาณเนื้อหาที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพกับหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาชนนิยม (2535-2536).....	83

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	แสดงประเภทของเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536) โดยพิจารณาจากปริมาณความถี่ในการเสนอ.....	61
2	แสดงประเภทของเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536) โดยพิจารณาจากปริมาณเนื้อที่ในการเสนอ.....	65
3	แสดงปริมาณความถี่ของการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536).....	68
4	แสดงปริมาณเนื้อที่ของการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536)..	69
5	แสดงปริมาณเนื้อที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536) เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ.....	72
6	แสดงรูปแบบของเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์รายวันไทย (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536).....	77
7	แสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันไทยในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการ (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536).....	81
8	แสดงการเปรียบเทียบปริมาณความถี่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพกับหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนิยม (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536).....	84
9	แสดงการเปรียบเทียบปริมาณเนื้อที่ในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณาการของหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพกับหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาชนนิยม (1 ตุลาคม 2535 - 30 กันยายน 2536)....	85